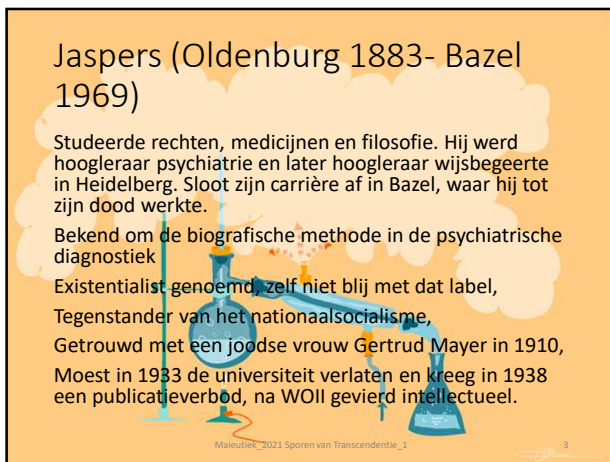

1

2

3

4

5

6

Wie is de mens?

Wij leven in een wereld die ons omringt en daar zijn we deel van, maar tegelijkertijd zijn wij volgens Jaspers gericht op wat *niet* is. En dat noemt hij het transcendentale en daar richten wij mensen ons op.

Hij positioneert zich tussen;

- Theïsme - atheïsme
- Materialisme - idealisme
- Rationalisme - empirisme

Maieutiek_2021 Sporen van Transcendentie_1

7

7

Rationalisme

• Rationalisme = de rede of het verstand is de enige toegang tot kennis.

• Descartes 1596-1650
Vader van het rationalisme.

Idee van aangeboren, door God gegeven, ideeën

Maieutiek_2021 Sporen van Transcendentie_1

8

8

Empirisme

Empirisme = alleen via de zintuiglijke ervaring is kennis mogelijk.

Locke 1632-1704
vader van het empirisme.

Idee van de tabula rasa, het onbeschreven blad

Maieutiek_2021 Sporen van Transcendentie_1

9

9

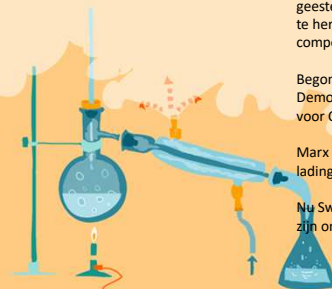
Materialisme

Alle psychologische of geestelijke termen zijn te herleiden tot fysieke componenten. S-R

Begonnen met Democritus 5de eeuw voor Chr.

Marx gaf het politieke lading

Nu Swaab 1944 . Wij zijn ons brein.

Maieutiek_2021 Sporen van Transcendentie_1

10

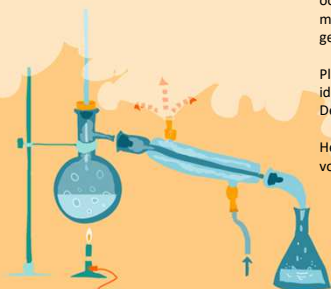
10

Idealisme

Alle materie vindt zijn oorsprong in een metafysisch of geestelijk principe.

Plato met zijn ideeënwereld
Descartes met

Hegel alles komt voort uit De Geest

Maieutiek_2021 Sporen van Transcendentie_1

11

11

Theïsme en atheïsme

Tot aan Descartes is de filosofie van na 529 'dienstmaagd van de theologie'. Dat betekent dat alle filosofie dan min of meer idealistisch is; er is geen materie tot God dat scheidt.*

Daarna lopen de wegen uiteen, waarbij atheïsme kan bestaan uit het ontkennen dat er god of goden zijn, maar ook uit het besluit dat daarover geen informatie te verkrijgen is. De overkoepelende term van atheïsme en agnosticisme is dus strikt genomen atheïsme.

* Dat ligt iets anders sinds 2009 dankzij Ellen van Wolde. (Zie https://www.trouw.nl/nieuws/god-schlep-niet-hij-scheider~bd25346d?__text=__&at%20betekent%20w%C3%A9%20'scheppen'.%E2%80%9D)

Maieutiek_2021 Sporen van Transcendentie_1

12

12